

การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี
อำนาจเจริญ*

THE STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN HOR TRAI
NETWORK UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE UBON RATCHATHANI AMNAT CHAROEN

สัทธิ ผางพันธ์¹, สุรางคณา มัณยานนท์² และ สมหมาย สร้อยนาคพงษ์³

Sakkhee Phangphan¹, Surangkana Manyanon² and Sommai Soinakpong³

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻²Ratchathani University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: sakkhee@mtk.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานกิจการนักเรียน และ 2. ศึกษาข้อเสนอการพัฒนากิจการนักเรียน กิจการนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 6 คน ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และครู กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .98 และ .97 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานกิจการนักเรียน สูงที่สุด คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน และ 2) ข้อเสนอการพัฒนากิจการนักเรียน ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ควรมีการประชุมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และระดมความคิดเกี่ยวกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของงาน (2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรอย่างชัดเจน (3) ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนทุกด้าน (4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดกระบวนการดำเนินงานดูแลและ

* Received 16 April 2025; Revised 22 May 2025; Accepted 27 May 2025

ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน รวมถึงกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง และหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมประเทศชาติ และ (6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน, การพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน, โรงเรียนสหวิทยาเขตหอยไทร, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

Abstract

This Article aimed 1. to study current states, desirable states, and the needs of student affairs administration, and 2. to study guidelines for developing student affairs administration. The sample student affairs department heads 6 people, purposive sampling, and sample was defined using Krejcie and Morgan's table. The suggested numbers were 165 teachers. The 6 informants were selected from school administrators. It is quantitative and qualitative. The instrument was a questionnaire with a reliability value of .98 and .97, respectively and a semi-structured interview form. The statistics included frequency, percentage, mean, standard deviation, ranking findings according to priority, and content analysis.

The research findings were as follows: 1) The states of student affairs administration as a whole were at moderate levels, the desirable states of student affairs administration as a whole were at high levels, and the needs of student affairs administration as a whole were at the highest levels, ranking from the highest as the student affairs planning. and 2) Guidelines for the development of student affairs administration; (1) Administrators and teachers should meeting was held to jointly analyze and brainstorming ideas about strategic planning, (2) Administrators should Clearly define duties and responsibilities for personnel, (3) Administrators and teachers should be a good role model for students in every aspect such as speaking, dressing, daily life, etc., (4) Administrators should establish a step-by-step process for caring for and helping students. Including strategies and guidelines for administration of the student support system, (5) Administrators should encourage students to know how to take responsibility for their duties and know your duties as a good citizen of the nation's society, and (6) Administrators should clearly define the objectives of performance evaluation.

Keywords: Student affairs administration, Guidelines for the development of student affairs administration, Schools in Hor Trai Network, The Secondary Educational Service Area Office Ubon Ratchathani Amnat Charoen

บทนำ

การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ ที่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนทุกคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเอง อันจะส่งผลให้นักเรียนก้าวหน้า และประสบผลสำเร็จในการเรียน และการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2562) ที่ได้ระบุไว้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นอีกหนึ่งภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึงการพัฒนาเด็กนักเรียน โดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการ เพื่อสร้างคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนนั้น เป็นการจัดการบริหารในรูปแบบการให้บริการด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานทางวิชาการในชั้นเรียนให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (Campbell, 1977) เช่นเดียวกับ เปรมวิทย์ ทองเชื้อ (2564) ที่ได้เสนอไว้ว่า งานบริหารกิจการนักเรียน เป็นงานที่มีความสำคัญในการดำเนินการของสถานศึกษา เนื่องจากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยเฉพาะสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา เป็นเด็กที่มีอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่งเป็นวัยที่เปลี่ยนแปลง และอ่อนไหวต่อภาวะสังคมได้ง่าย นักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยเป็นจำนวนมาก ลักษณะความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ หนีสถานศึกษา ดื่มสุรา เที่ยวเตร่ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม แต่งกายไม่เรียบร้อย ทะเลาะวิวาท ดิตยาเสพติด แสดงกิริยาก้าวร้าว พกพาอาวุธ เป็นต้น นอกจากนี้ สุรพัชร เกตุรัตน์ (2561) พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน มีปัญหาในเรื่องของการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น ขาดการวางแผนงานกิจการนักเรียน การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ส่งเสริมพัฒนานวินัย คุณธรรม จริยธรรม ยังมีไม่เพียงพอ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่เป็นไปตามขั้นตอน การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ยังด้อยประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนยังคงมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด การไม่สนใจการเรียนการสอนของครู พฤติกรรมไม่เข้าเรียน พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมซู้สาว การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ และขาดการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะบริบทของโรงเรียนในสหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จากการศึกษาสภาพปัญหาของ

โรงเรียน ในปีการศึกษา 2565 พบปัญหาในลักษณะเดียวกัน คือ ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิดคำนวณโดยรวมต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี โดยรวมต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คะแนนค่าเฉลี่ยต่ำในทุกรายวิชา เมื่อเทียบกับคะแนนค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ส่วนปัญหาการดำเนินงานด้านงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน ภาพรวมพบปัญหา เช่น การปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านทุกที่ทุกเวลา และสื่อบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ ตัว ต้องส่งเสริมให้เป็นนิสัย จัดกิจกรรมสอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น การสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมโครงการจิตอาสาสู่สังคมเพิ่มมากขึ้น การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยวิทยากรภายนอกหรือรุ่นพี่ศิษย์เก่าที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และวางเป้าหมายในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต กิจกรรมดังกล่าวโรงเรียนยังไม่ให้ความสำคัญและผลการดำเนินงานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (โรงเรียนชุมคำวิทยาคาร, 2566; โรงเรียนเกษมสิมาวิทยาคาร, 2566; โรงเรียนสะพือวิทยาคาร, 2566; โรงเรียนโนนสูงวิทยาคม, 2566; โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา, 2566; และ โรงเรียนมัธยมตระการพืชผล, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงสนใจศึกษาเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสหวิทยาเขตห้วยไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ เพื่อเป็นแนวทางการให้พัฒนาระบบการบริหารกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งเป็นแนวทางในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นพลเมืองที่ดีต่อสังคมประเทศชาติ และเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน เพื่อให้ประโยชน์ต่อผู้เรียนและองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตห้วยไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตห้วยไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยใช้กรอบแนวคิดตามขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานกิจการ

นักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และ 6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากร ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน และครู ที่ปฏิบัติงาน โรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2566 มีจำนวน 6 โรงเรียน รวมมีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 299 คน จำแนกเป็นหัวหน้ากลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 6 คน และครู จำนวน 293 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน และครู กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 6 คน การเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครู กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนโรงเรียน และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2.3 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา จำนวน 6 คน ที่มีผลงานดีเด่นด้านงานกิจการนักเรียน ที่ปฏิบัติงานโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการสร้างและหาค่าคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ .67-1.00 สามารถนำไปใช้ได้ ทุกข้อ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) โดยใช้เทคนิค Item-Total Correlation และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .53 - .80 และหาความเชื่อมั่น .98 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .47 - .86 และหาความเชื่อมั่น .97

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยนำผลการศึกษาจากระยะแรก ที่ได้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการ

จำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{modified}$) นำเรื่องที่มีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1-2 ในแต่ละด้าน มาเป็นข้อสัมภาษณ์ ซึ่งลักษณะแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ปรับปรุงแก้ไขภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี โดยนำส่งหนังสือ พร้อมแบบสอบถาม เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน ในสหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้ง 6 โรงเรียน รวมแบบสอบถาม จำนวน 171 ฉบับ ด้วยตนเอง และขอรับกลับคืนด้วยตนเอง ซึ่งแบบสอบถามได้รับคืนมา จำนวน 171 ฉบับ พบว่า แบบสอบถาม มีความสมบูรณ์ จำนวน 158 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.40 และทำการบันทึกคะแนน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จทางคอมพิวเตอร์ ระยะเวลาที่ศึกษา คือ ปีการศึกษา 2566-2567

4.2 แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการติดต่อนัดหมายกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล แล้วดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 4-7 มกราคม 2568 ตามประเด็นที่กำหนดไว้ เมื่อทำการสัมภาษณ์ครบทุกคนแล้ว ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงาน และโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน เป็นแบบเลือกตอบ ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{modified}$)

5.2 แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาค่าความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอยไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. การวางแผนงานกิจการนักเรียน	2.83	.43	ปานกลาง	4.61	.29	มากที่สุด	.386	1
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	2.72	.30	ปานกลาง	4.71	.23	มากที่สุด	.368	2
3. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	3.71	.40	มาก	4.54	.39	มากที่สุด	.183	5
4. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.78	.41	มาก	4.48	.30	มาก	.156	6
5. การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.66	.43	มาก	4.56	.29	มากที่สุด	.197	4
6. การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	3.21	.37	ปานกลาง	4.60	.26	มากที่สุด	.302	3
รวม	3.32	.17	ปานกลาง	4.59	.13	มากที่สุด	.278	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอยไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = .17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .41) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .40) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = .30)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอยไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = .23) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนงาน

กิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .29) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .30)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวม มีค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{modified} = .278$ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานกิจกรรมนักเรียน ($PNI_{modified} = .386$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ($PNI_{modified} = .368$) และด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($PNI_{modified} = .156$)

2. ผลการศึกษาข้อเสนอการพัฒนากิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อเสนอการพัฒนากิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

ข้อเสนอการพัฒนากิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน		ความถี่
1. ด้านการวางแผนงานกิจกรรมนักเรียน		
1.1	ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู ควรมีการจัดการประชุมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนเชิงกลยุทธ์ของงาน	6
1.2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการจัดกิจกรรมที่ป้องกัน ปัญหาทางเพศ ปัญหายาเสพติด	5
2. ด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน		
2.1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรอย่างชัดเจน	6
2.2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก เชิดชู และยกย่องโรงเรียนของตน และสร้างชื่อเสียงโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป	5
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม		
3.1	ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนทุกด้าน	6
3.2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น	5
4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		
4.1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน รวมถึงกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติการบริหารงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	6
4.2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมดำเนินการวิเคราะห์ จุดเด่น -จุดด้อย เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5

5. ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน		
5.1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน และรู้จักหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมประเทศชาติ	6
5.2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นของนักเรียน รวมถึงออกคำสั่งโรงเรียนระบุครูผู้รับผิดชอบดูแลปัญหาให้ชัดเจน	5
6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน		
6.1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	6
6.2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของงานกิจการนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดของสถานศึกษา	5

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อเสนอการพัฒนากิจการนักเรียนของโรงเรียนสหวิทยาเขตห่อไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ สรุปประเด็นที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ **1. ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน** มีข้อเสนอการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู ควรมีการจัดการประชุมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และระดมความคิดเกี่ยวกับวางแผนเชิงกลยุทธ์ของงาน (ความถี่ 6) และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการจัดกิจกรรมที่ป้องกัน ปัญหาทางเพศ ปัญหายาเสพติด (ความถี่ 5) **2. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน** มีข้อเสนอการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรอย่างชัดเจน (ความถี่ 6) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก เชิดชู และยกย่องโรงเรียนของตน และสร้างชื่อเสียงโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป (ความถี่ 5) **3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม** มีข้อเสนอการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนทุกด้าน (ความถี่ 6) และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น (ความถี่ 5) **4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** มีข้อเสนอการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดกระบวนการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน รวมถึงกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติการบริหารงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ความถี่ 6) และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมดำเนินการวิเคราะห์ จุดเด่น -จุดด้อย เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ความถี่ 5) **5. ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน** มีข้อเสนอการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน และรู้จักหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมประเทศชาติ (ความถี่ 6) และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นของนักเรียน รวมถึงออกคำสั่ง

โรงเรียนระบุครูผู้รับผิดชอบดูแลปัญหาให้ชัดเจน (ความถี่ 5) และ 6. **ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน** มีข้อเสนอการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน (ความถี่ 6) และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของงานกิจการนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดของสถานศึกษา (ความถี่ 5)

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ในภาวะปัจจุบันองค์การต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งส่งผลกระทบต่ออำนาจหน้าที่ของผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชาต่อความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา ภายใต้บริบทของสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะพลวัตและพลิกผันอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาบางส่วนปรับตัวไม่ทันต่อเหตุการณ์ เพราะมักเจอปัญหามากมายเมื่อริเริ่มผลักดันการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่องค์กร อาจด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา ยังบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพหรืออาจดำเนินงานในบางกิจกรรม/โครงการ ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญฐพร หลากสุขถม (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า สภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังแสดงบทบาทการบริหารงานกิจการนักเรียนต่อครูน้อย ทำให้ครูคาดหวังที่จะได้เห็นการบริหารงานกิจการนักเรียนอย่างมีระบบ และครูมีความประสงค์ที่จะดำเนินงานตามกลยุทธ์วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด เกณฑ์มาตรฐานและเครื่องมือที่ชัดเจนในการประเมินผลและแนวทางปฏิบัติการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เสริมสร้างนักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ปกครอง และชุมชน และส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา รวมถึงการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลศิษฐ์ ชลมนัสสรณ์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขต หอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน และความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำแผนงานเชิงกลยุทธ์ของงานยังไม่ชัดเจน ขาดรูปธรรม การดำเนินการแก้ปัญหาข้อร้องเรียนของนักเรียนล่าช้า และช่องทางการรับฟังเสียงของนักเรียนน้อย หรือเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นในการวางแผนงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรียา สายสว่าง (2566) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ พบว่า ความต้องการจำเป็นปรับปรุง สูงสุดคือ การบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน รองลงมาคือ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และต่ำสุดคือ การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

การบริหารงานกิจการนักเรียน	ข้อเสนอการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน
การวางแผนงานกิจการนักเรียน	จัดการประชุมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และระดมความคิดเกี่ยวกับวางแผนเชิงกลยุทธ์ของงาน
การบริหารงานกิจการนักเรียน	กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรอย่างชัดเจน
การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนทุกด้าน
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	กำหนดกระบวนการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน รวมถึงกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติการบริหารงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียน	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน และรู้จักหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมประเทศชาติ
การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่การพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่การพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน มีประเด็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญ ดังนี้ 1. ด้านการวางแผนงาน กิจการนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู ควรมีการจัดการประชุมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และระดมความคิดเกี่ยวกับวางแผนเชิงกลยุทธ์ของงานกิจการนักเรียน 2. ด้านการบริหารงาน กิจการนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรอย่างชัดเจน เพื่อให้การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นรูปธรรม 3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนทุก ด้าน เช่น การพูด การแต่งกาย การใช้ชีวิตประจำวัน เป็นต้น 4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดกระบวนการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือ นักเรียนอย่างมีขั้นตอน รวมถึงกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติการบริหารงานด้านระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 5. ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน และรู้จักหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม ประเทศชาติ และ 6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน โดยมีการจัดการประชุมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และระดมความคิดเกี่ยวกับวางแผนเชิงกลยุทธ์ของงานกิจการนักเรียน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรอย่างชัดเจน การเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนทุกด้าน กำหนดกระบวนการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน รวมถึงกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติการบริหารงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน รู้จักหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมประเทศชาติ และกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย มีดังต่อไปนี้ 1. **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** ประกอบด้วย 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรกำหนดขอบข่ายงานกิจการนักเรียนให้ชัดเจน ควรมีระบบการให้ความรู้ในบทบาทหน้าที่และกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนแก่คณะกรรมการที่ปรึกษางานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และ 2. โรงเรียน ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา กำหนดนโยบายการหน้าที่ความรับผิดชอบ และกำหนดพันธกิจงานกิจการนักเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด 2. **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** ประกอบด้วย 1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องการประสานงานทำงานร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับเยาวชน และประสานงานและทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง 2. ผู้บริหาร

สถานศึกษาต้องตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องการกำหนดขอบข่ายงานกิจการนักเรียนและจัดทำแผนปฏิบัติงานกิจการนักเรียน และวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน และ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญในการดำเนินการจัดทำแผนงานเชิงกลยุทธ์ของงานกิจการนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร และ 3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ประกอบด้วย 1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ และ 2. ควรศึกษาความสัมพันธ์การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ประสิทธิภาพของโรงเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน การส่งเสริมทักษะชีวิตของสถานศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลศิษฐ์ ชลมนัสสรณ์. (2562). สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. ใน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (16 มาตรฐาน 70 ตัวบ่งชี้) เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณัฐพร หลากสุทนต์. (2560). แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน ในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เปรมวิทย์ ทองเชื้อ. (2564). การศึกษาปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์. ใน การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา. (2566). รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2565. อุบลราชธานี: โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา.
- โรงเรียนเกษมสีมาวิทยาการ. (2566). รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2565. อุบลราชธานี: โรงเรียนเกษมสีมาวิทยาการ.
- โรงเรียนชุมคำวิทยาการ. (2566). รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2565. อุบลราชธานี: โรงเรียนชุมคำวิทยาการ.

- โรงเรียนโนนสูงวิทยาคม. (2566). รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2565. อุบลราชธานี: โรงเรียนโนนสูงวิทยาคม.
- โรงเรียนมัธยมตระการพืชผล. (2566). รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2565. อุบลราชธานี: โรงเรียนมัธยมตระการพืชผล.
- โรงเรียนสละ피อวิทยาการ. (2566). รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2565. อุบลราชธานี: โรงเรียนสละพิอวิทยาการ.
- วริยา สายสว่าง. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคสนธิ์. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. (2567). ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2567. อุบลราชธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุรพัชร เกตุรัตน์. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี. ใน การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Campbell, R. F. (1977). On the nature of organizational effectiveness. San Francisco: Jassay Bass.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.